

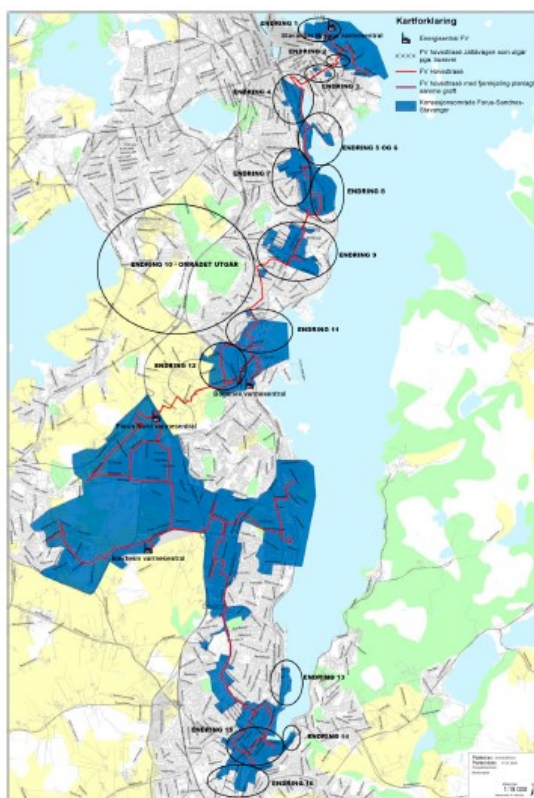
Lyse Neo AS
Postboks 8124
4069 STAVANGER

Vår dato: 07.10.2020
Vår ref.: 201603434-44
Arkiv: 513
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Jørgen Kocbach Bølling
22959854/jboe@nve.no

Lyse Neo AS – Vedtak om utvidelser og innskrenkning av konsesjonsområdet for fjernvarme Forus-Sandnes-Stavanger

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) gir Lyse Neo AS (LNAS) tillatelse til utvidelser og innskrenkning av deres konsesjonsområde for fjernvarme i Stavanger, Sandnes og Sola kommuner, Rogaland fylke. Tillatelsen gis i medhold av energiloven § 5-1, på basis av søknad av 06.07.2020.

Oversiktskart over endringene i konsesjonsområdet. Detalj kart over endringene og nytt konsesjonskart kan lastes ned på NVEs nettsted;

<https://www.nve.no/konsesjonssaker/konsesjonssak/?id=4475&type=A-7>.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

På NVEs nettsted for saken ligger også gjeldende konsesjon for anlegget.

Søknad

LNAS søker primært om å utvide konsesjonsområdet for fjernvarme. Utvidelsene omfatter områder som i tidligere konsesjoner ble betraktet som fremtidige utvidelser og nye områder. LNAS søker også om å ta ut Ullandhaugområdet av konsesjonen, inkludert fjernvarme- og kjølerør fra Jåttåvågen til Ullandhaug. Bakgrunnen for dette er at nytt Stavanger Universitetssykehus har valgt egen energiløsning. Infrastruktur fra Jåttåvågen til Ullandhaug er ikke bygget. Det er også noen mindre endringer i hovedtrasén for fjernvarme. Tiltakshaver opplyser at kommunen er kjent med dette. Innsatsfaktor i fjernvarmeproduksjonen er uendret i forhold til tidligere innvilget konsesjon og er i hovedsak basert på spillvarme fra Forus Energigjenvinning, biogass fra IVAR og utkobelbar kraft.

NVEs behandling

NVE sendte søknaden på høring i brev av 07.07.2020, med frist for merknader satt til 11.09.2020. Følgende fikk søknaden på høring; Sandnes kommune, Sola kommune, Stavanger kommune, Fylkesmannen i Rogaland, Rogaland fylkeskommune, Bane NOR SF, Lyse Elnett AS, Lyse Fiber AS, Statens vegvesen, Stavanger Utvikling KF og Telenor Infra AS. NVE ba også LNAS informere berørte i de aktuelle områdene om høringen. Rogaland fylkeskommune fikk på telefon 11.09.2020 utvidet frist for merknader til 16.09.2020.

Innkommne merknader

Rogaland fylkeskommune har i brev av 16.09.2020 informert at Fylkesrådmannen har vurdert saken som sektormyndighet innenfor kulturminnevern. De opplyser at innenfor omsøkt utvidelse av konsesjonsområdet på Paradis Sørvest (endring 5) og Jåttå Nord (endring 12) ligger det ifølge den nasjonale kulturminnedatabasen Askeladden et verna skipsfunn id 09.09.20 og automatisk freda kulturminner id. 126986 og 126963, i form av bosetningsspor. Fylkesrådmannen har derfor vært i kontakt med både Stavanger maritime museum og Arkeologisk museum, Universitetet i Stavanger. Stavanger maritime museum opplyser i e-post datert 09.09.20 at ankeret er flyttet og redeponert et annet sted. I kopi av brev datert 06.08.19, vedlagt høringsuttalelsen fra Riksantikvaren, går det frem at hele id. 126986 og den delen av id. 126963 som ligger innenfor områdeplan for Jåttå nord, plan 2442, er ferdig utgravd. Dette er ikke oppdatert i den nasjonale kulturminnedatabasen Askeladden. Fylkeskommunen presiserer at den vestlige delen av det automatisk freda kulturminnefeltet id. 126963 som ligger utenfor områdeplanen 2442 og at det ikke er dispensert for gnr. 16, bnr. 32. Tiltak må derfor ikke komme i berøring med denne delen av kulturminnet. Dersom LNAS i den videre planleggingen ser at tiltak vil komme i berøring med denne delen av kulturminnet må LNAS søke Rogaland fylkeskommune om dispensasjon i henhold til kulturminneloven § 8, første ledd.

Sameiet Indre Vågen Atrium v/Alfred Nordgård skriver i brev av 11.09.2020 at de representerer tre sameier i Havnegata i Sandnes sentrum med til sammen 264 boligseksjoner og flere næringsseksjoner. Sameiene i Havnegata har fjernvarme som pålagt hovedkilde til oppvarming. Deres elektriske anlegg er dimensjonert slik at de ikke egner seg som alternativ oppvarming. De skriver at det i løpet av de siste årene har vært flere lange avbrudd i energileveranse fra Lyse Neo AS. Fjernvarme er ikke underlagt kompensasjonsordning for langvarige avbrudd, slik det gjelder for elektrisitet. Nordgård mener derfor konsesjonærene har svake insentiver til å ha og igangsette beredskapsløsninger. Han viser i denne sammenheng til energiloven § 5-4, siste ledd:

«Konsesjonæren plikter å treffe midlertidig tiltak for i størst mulig utstrekning å avbøte skader og ulemper ved stans i leveringene når dette er mulig.»

Videre viser han til Jens Naas-Bibow og Gunnar Martinsens kommentarutgave til energiloven;

«Tredje ledd pålegger konsesjonæren å treffe midlertidige tiltak for å avbøte skader og ulemper ved stans i leveringen. Dette kan i praksis håndteres ved at konsesjonæren sørger for å ha et reserveoppdekningssystem som kan overta leveringen til kunden i situasjoner der fjernvarmeanlegget svikter eller av andre grunner må stanses. ...»

Nordgård påpeker at det i kartet over konsesjonsområdet framkommer at Sandnes sentrum har en enkel forsyningsledning fra varmesentralene på Forus til Sandnes sentrum. Videre skriver han at til tross for at leveringsomfanget i Sandnes sentrum utvides, planlegges det at Vågen Energisentral i Sandnes skal avvikles: *«Vågen Energisentral vil kunne fungere som reserve i forbindelse med arbeid som kan komme i forbindelse med omlegging av infrastruktur og veiprojekt i perioden ut 2021. Den er fysisk koblet fra, men kan kobles til ved behov.»* NVE praktiserer N-1 kriteriet slik at feil på én komponent normalt sett ikke skal gi avbrudd for sluttbrukerne. Ut fra dette mener Nordgård at konsesjonen må bli endret slik at Vågen Energisentral i konsesjonsperioden vil være i beredskap som energiforsyning til den del av konsesjonsområdet som omfatter Sandnes sentrum og Forus øst. Vågen Energisentral må kunne settes i drift på kort varsel (timer).

Bane NOR SF skriver i brev av 10.09.2020 at jernbanen kan påvirkes i både nye områder, og av nye og endrede fjernvarmetraseer. Spesielt påpekes i denne sammenheng områdene 8 og 16 i søknaden. Videre påpekes bruken av spisslastsentraler, som ikke er avmerket på konsesjonskartet. Bane NOR skriver at de i utgangspunktet er negative til plassering av slike sentraler på deres eiendommer og presiserer at alt må søkes om i mer detaljerte søknader. Er intensjonen med å innlemme deres areal på Kvalaberg (endring nr. 8) i konsesjonsområdet for å anlegge en sentral for fjernvarme, vil Bane NOR være negative til dette endringsforslaget.

Når det gjelder våre arealer med bolig- og næringsformål som ikke er relatert til jernbane skriver Bane NOR at de er positive til fjernvarme, men påpeker at dette kan gi nye byggeprosjekter høyere energikostnader enn om man hadde stått fritt til å velge løsning for energiforsyning. Bane NOR skriver at fjernvarmeanlegget ikke må være til hinder for utvikling av Bane NORs eiendommer, blant annet for jernbaneinfrastruktur (jernbaneutvidelse, hensettingsområder, verkstedområder, med mer) og bolig- og næringsområder. Fjernvarmeanlegget må heller ikke forstyrre eksisterende jernbaneinfrastruktur, blant annet signalanlegg, energiforsyning (høyspent og lavspenn), teleanlegg, underbygning, med mer. De påpeker også at det kan være store utfordringer med nærføring og ikke minst kryssing under jernbanen med fjernvarmeanlegg, både teknisk og med hensyn til togtrafikken. De fremlagte kartene i høringen er svært grove, og det er derfor vanskelig å ta stilling til alle aktuelle problemstillinger. Det bør tilstrebes minst mulig nærføring langs jernbanen og færrest mulig kryssingspunkt (unngå kort avstand mellom hvert kryssingspunkt). Fjernvarmeanlegg som ønskes lagt langs jernbanen, i 30-meterssonen fra senter nærmeste jernbanespor, ved kryssing av jernbanen, eller inne på Bane NORs eiendom, skal godkjennes av Bane NOR SF.

Lyse Elnett AS skriver i brev av 26.08.2020 at de ikke har merknader til endringene av de aktuelle områdene. Samtidig ber de Lyse Neo om å dele informasjon om distribuert energi/effekt samt spesielt prognoser for dette for de forskjellige områdene. Dette vil kunne ha betydning for prognosene for videre utvikling av regional- og distribusjonsnett. Lyse Elnett vil også påpeke viktigheten av at «Lyse Neo og Lyse Elnett koordinerer legging av infrastruktur og samarbeider om fellesføringer om mulig».

NVEs vurdering

LNAS søker primært om å utvide konsesjonsområdet for fjernvarme. Utvidelsene omfatter områder som i tidligere konsesjoner ble betraktet som fremtidige utvidelser og nye områder. LNAS søker også om å ta

ut Ullandhaugområdet av konsesjonen, samt noen mindre endringer i hovedtrasén for fjernvarme. Til sammen er det snakk om endringer i 16 delområder. Detaljkart over endringene kan lastes ned på linken under bildet i innledningen av dette brevet.

Ved høring av søknaden ble tiltakshaver bedt om å orientere berørte i de aktuelle områdene. Dette løste de ved å publisere høringen to ganger i Stavanger Aftenblad. NVE konstaterer at det ikke er kommet negative merknader til omsøkte utvidelser, innskrenkning ved Ullandhaug eller endringer i hovedrørnett. Det meste av områdene som søkes innlemmet er også tidligere vurdert som aktuelt for fjernvarme. Kommunen er ifølge søknaden orientert om endringen av hovedrørnett. At konsesjonsområdet søkes endret i tråd med at kundegrunnlag kommer til eller faller fra er normal praksis, og LNAS har fulgt vår veiledning i denne saken. NVE har på dette grunnlag ikke funnet det nødvendig å gjøre en nærmere vurdering av de omsøkte endringene.

Når det gjelder Nordgårds merknader om tilknyttede kunders krav til avtalt varme viser NVE til energiloven § 5-4, der følgende er fastsatt.

Konsesjonæren har plikt til å skaffe tilknyttede abonnenter fjernvarme, enten selv eller gjennom avtale med en annen leverandør i samsvar med planen for anlegget eller som avtalt med abonnentene. Dersom det er pålagt tilknytningsplikt i medhold av plan- og bygningsloven § 27-5 og bebyggelsen ikke kan tilknyttes fjernvarmeanlegget på grunn av forsinkelser i forhold til fastsatt frist for fullføring, kan konsesjonæren pålegges av departementet å sikre bebyggelsen midlertidig varmforsyning.

Plikten til å skaffe fjernvarme faller bort i tilfelle krig, streik, lockout, eller andre plutselige og uforutsette hendinger som medfører at levering vil bli umulig eller urimelig byrdefullt. Leveringen av fjernvarme kan avbrytes når det er fare for personskade eller skade på eiendom eller når det er nødvendig for reparasjon og vedlikehold.

Konsesjonæren plikter å treffe midlertidig tiltak for i størst mulig utstrekning å avbøte skader og ulemper ved stans i leveringene når dette er mulig.

NVE vil i denne sammenheng ikke vurdere hvilke tekniske løsninger konsesjonær velger for å oppfylle de forpliktelser som følger av § 5-4. Det er konsesjonærs ansvar å velge løsning både når det gjelder plassering av varmesentraler, bestykning i varmesentralene og hvordan fjernvarmenettet skal utformes slik at dette gir pålitelige varmeleveranser til anleggets kunder.

Det er riktig som Nordgård skriver at det ikke er etablert noen kompensasjonsordning for fjernvarme, slik det er for bortfall av strøm. NVE har imidlertid redegjort for blant annet leveringskvalitet i vår veileder; <https://www.nve.no/media/2260/2013-01-10-revidert-veileder-fjernvarme-drift-2.pdf>. Dersom kunder ikke får avtalt varme kan dette klages inn til NVE. Dette gjelder også for de som er tilknyttet via privatrettslige avtaler. Vi vil da vurdere saken, og kan ved enkeltvedtak pålegge etablering av midlertidige varmesentraler.

Vedrørende Bane NOR innspill om både nærføring av fjernvarme ved jernbane og bruken av annen manns eiendommer til midlertidige varmesentraler vil NVE påpeke at konsesjonær plikter å avklare begge deler før etablering av både varmesentraler og fjernvarmenett. Dette fremgår av konsesjonens vilkår. Vi vil imidlertid også påpeke at bruken av midlertidige varmesentraler er tidsbegrenset, og at dette også skal avklares med kommunen. Dette er nærmere beskrevet i NVEs veileder; <https://www.nve.no/media/2261/v-2-2011-revidert-fjernvarmeveileder-soekader-og-utvidelser-20130202.pdf>

Vedrørende Rogaland fylkeskommunes innspill om kulturminner minner NVE om konsesjonens vilkår for fremføring av fjernvarmenett, samt konsesjonærs ansvar dersom det viser seg at tiltak vil påvirke kulturminner og/eller naturmangfold.

En fjernvarmekonsesjon legger nødvendig grunnlag for at kommunen kan meddele tilknytningsplikt i nye plan- og byggesaker innenfor det konsesjonsgitte området. NVE vil i denne sammenheng minne om at en fjernvarmekonsesjon innebærer en overordnet rasjonalitetsvurdering av anlegget. NVE har ikke gjort en vurdering av enkeltbygg innenfor konsesjonsområdet. Det oppfordres derfor til dialog mellom fjernvarmeutbygger og kommune før tilknytningsplikt pålegges enkeltbygg.

NVEs vedtak og klagerett

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) gir Lyse Neo AS (LNAS) tillatelse til utvidelser og innskrenkning av deres konsesjonsområde for fjernvarme i Stavanger, Sandnes og Sola kommuner, Rogaland fylkes. Tillatelsen gis i medhold av energiloven § 5-1, på basis av søknad av 06.07.2020.

Ettersom omsøkte endringer av fjernvarmeanlegget ikke påvirker kjelebestykning i gjeldende konsesjon for anlegget, datert 14.05.2017 (NVE ref. 201603434-34) har NVE ikke funnet det nødvendig å skrive ut en ny konsesjon. Konsesjonens kartvedlegg er imidlertid oppdatert med et nytt konsesjonskart. Konsesjonen, oppdatert kart og detaljkart over utvidelsene kan lastes ned på NVEs nettsted for saken, se link over.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. forvaltningsloven kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no. Eventuelle klager vil bli sendt OVAS til uttalelse før saken legges frem for Olje- og energidepartementet.

Vi ber LNAS om å underrette berørte grunneiere/ rettighetshaverne om tillatelsen. Underretningen skal etter forvaltningsloven gi opplysninger bl.a. om klageadgang, klagefrist og retten til å se sakens dokumenter.

Med hilsen

Rune Flatby
direktør

Arne Olsen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

BANE NOR SF
Fylkesmannen i Rogaland

LYSE ELNETT AS

Lyse Fiber AS

Rogaland fylkeskommune

SAMEIET INDRE VÅGEN ATRIUM

SANDNES KOMMUNE

Sola kommune

STATENS VEGVESEN

STAVANGER KOMMUNE

TELENOR INFRA AS